

ثلاثة الأصول وأدلتها (للحرمين والجمعية)

Tri osnovna načela i njihovi dokazi

Tri osnovna načela i njihovi dokazi

Šejh Muhammed et-Temimi, Allah mu se smilovao

Tri osnovna načela i njihovi dokazi

Šejh Muhammed et-Temimi, Allah mu se smilovao

[Uvod] U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Znaj, Allah ti se smilovao, da smo dužni naučiti četiri stvari:

Prva je znanje, koje podrazumjeva spoznaju Allaha, Njegova Poslanika i vjere islama s dokazima.

Druga je rad po tom znanju.

Treća je pozivanje tome znanju.

Četvrto je strpljenje na nevoljama koje prate ovaj poziv.

Dokaz ovome su riječi Uzvišenog Allaha koji kaže: U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

﴿وَالْعَصْرَ 1 إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ 2 إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ 3﴾

Tako mi vremena,
doista je čovjek na gubitku,
osim onih koji vjeruju i dobra djela čine, i koji
jedni drugima preporučuju Istinu i koji jedni
drugima preporučuju strpljenje. (El-Asr, 1-3.)

Šafija, Allah mu se smilovao, je rekao: "Da je Allah objavio samo ovu suru kao argument stvorenjima, bila bi dovoljna."

Buharija, Allah mu se smilovao, je rekao: "Poglavlje: Znanje prije riječi i djela; a dokaz su riječi Uzvišenog: 'Znaj da nema boga osim Allaha i traži oprost za svoj grijeh...' (Muhammed, 9.) Pa je počeo sa naukom prije riječi i djela.

Znaj, Allah ti se smilovao, da je obaveza svakom muslimanu da upozna ove tri svari i da radi po njima:

Prvo: Allah nas je stvorio, opskrbio i nije nas ostavio da lutamo, već nam je poslao poslanika, pa ko mu bude pokoran, ući će u Džennet a ko mu bude nepokoran ući će u Džehennem.

Dokaz ovome su riječi Uzvišenog Allaha koji kaže:

﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۖ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا ۖ﴾ (16)

"Mi smo vam, zaista, poslali Poslanika da bi svjedočio protiv vas, isto onako kao što smo i faraonu poslanika poslali,

ali faraon nije poslušao poslanika, pa smo ga teškom kaznom kaznili." (El-Muzzemmil, 15-16.)

Drugo: Uzvišeni Allah nije zadovoljan da ikog obožavamo pored Njega; bilo da se radi o Njemu bliskom meleku ili poslaniku. A dokaz za to su Njegove riječi:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (18)

"Mesdžidi jesu Allaha radi, i ne obožavajte, pored Allaha, nikoga!" (El-Džin, 18.)

Treći: Onome ko se pokorava Poslaniku i vjeruje da nema drugog boga osim Allaha, nije dozvoljeno da prijateljuje sa onima koji se Allahu suprostavljaju pa makar to bili i njegovi najbliži.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (22)

"Nećeš naći da ljudi koji u Allaha i onaj svijet vjeruju budu u ljubavi s onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, pa bili to očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi. Njima je On u srca vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, da u njima vječno ostanu. Allah je njima zadovoljan, a i oni su zadovoljni Njime. Oni su Allahova stranka, a doista, Allahova su stranka oni koji će sigurno uspjeti." (El-Mudžadele, 22.)

Znaj, Allah te uputio da Mu budeš pokoran, da je pravovjernost (ar. hanefijje), vjera Ibrahimova, alejhis-selam, da samo Allaha obožavaš, iskreno Mu vjeru ispovjedajući. Ovo je Allah Uzvišeni naredio svim ljudima i radi toga ih je stvorio. O tome Allah kaže:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (56)

"Džine i ljude sam stvorio samo zato da Meni u ibadetu budu." (Ez-Zarijat, 56.) A riječ "obožavaju Me" (ar. ja'budun) znači "čist monoteizam ispovijedaju".

Najveličanstvenija stvar koju je Allah Uzvišeni naredio je "monoteizam" (ar. tewhid - Allahova jednoća), što znači obožavanje samo Allaha.

A najvažnija zabrana je zabrana širka, a to je obožavanje nekog pored Njega.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...﴾

"I Allahu ibadet činite i ništa Mu ne pridružujte..." (En-Nisa, 36.)

Ako te neko upita: "Koja je to tri načela čovjek dužan poznavati?"

Odgovori mu: "Da rob spozna svoga Gospodara, svoju vjeru i svoga Poslanika, salallahu alejhi ve sellem.

[Prvo načelo]

A ako te neko upita ko ti je Gospodar

odgovori mu: "Moj Gospodar je Allah koji me je odgojio kao što je odgojio sve svjetove Svojom milošću. Ja samo Njega obožavam i pored Njega ja nemam drugog božanstva. Dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ 2﴾

"Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru svih svjetova..." (El-Fatiha, 2.) Sve osim Allaha je svijet i ja sam dio svijeta.

Ako te neko upita: "Kako si spoznao svoga Gospodara?"

Reci: "Preko Njegovih znakova i stvorenja."

Od Njegovih znakova su noć i dan, i Sunce i Mjesec.

Od Njegovih stvorenja su: sedam nebesa i ono što je na njima, i sedam zemalja i ono što je na njima, i ono što je između njih.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ (37)

"Od znakova Njegovih jesu noć i dan, i Sunce i Mjesec. Ne padajte licem na tlo ni pred Suncem ni pred Mjesecom, već padajte licem na tlo pred Allahom Koji ih je stvorio, ako samo Njemu ibadet činite." (Fussilet, 37.)

I Njegove riječi:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَبِيبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ (54)

"Zaista je Gospodar vaš Allah, Koji je nebesa i Zemlju u šest dana stvorio, a zatim se nad Aršom uzvisio. On tamom noći prekriva dan i ona ga u stopu prati, a Sunce, Mjesec i zvijezde pokoravaju

se naredbi Njegovoj. Doista Njemu pripadaju: stvaranje i upravljanje (uređivanje/određivanje), Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!" (El-E'araf, 54.)

A samo se Gospodar obožava, kao što kaže Uzvišeni:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ 21 الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ 22﴾

"O ljudi, ibadet činite Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste bogobožni bili;

Koji vam je Zemlju posteljom, a nebo zdanjem učinio; Koji s neba spušta vodu i njom izvodi plodove, opskrbu vašu. Zato ne pripisujte Allahu ortake, a vi znate." (El-Bekare, 21-22.)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže: "Onaj koji stvara sve ove stvari - On Jedini zaslužuje ibadet."

Primjeri ibadeta koje je Allah Uzvišeni naredio da Mu se čine su: islam, iman, ihsan, dova, strah, nada, oslanjanje, želja, strahopoštovanje, skrušenost, strepnja, kajanje, traženje pomoći, traženje utočišta (zaštite), traženje spasa, klanje (žrtvovanje), zavjetovanje i drugi vidovi ibadeta koje je Uzvišeni propisao. Svi ovi oblici ibadeta trebaju da budu upućeni isključivo Njemu Uzvišenom. A dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (18)

"Mesdžidi jesu Allaha radi, i ne molite, pored Allaha, nikoga!" (El-Džin, 18.)

Ko bilo koji od ovih vidova ibadeta uputi nekome drugome mimo Allaha, taj je mnogobožac (ar. mušrik) i nevjernik (ar. kafir), a dokaz su riječi Allaha Uzvišenog:

﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾ (117)

"A onaj ko se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići. (El-Mu'minun, 117.)

U jednom hadisu stoji:

"الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ".

"Dova je srž ibadeta."

Dokaz ovome su riječi Uzvišenog Allaha koji kaže:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ (60)

"Gospodar je vaš rekao: "Molite Mi se, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Me obožavaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi." (El-Gafir, 60.)

Dokaz za strah su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا مِنِّي إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

"...pa ih se ne bojte, nego se Mene bojte, ako ste vjernici!" (Ali Imran, 175.)

Dokaz za nadu su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

"Pa ko se nada susretu s Gospodarom svojim, neka čini dobra djela i neka u ibadetu Gospodaru svome nikoga ne pridružuje." (El-Kehf, 110.)

Dokaz za oslanjanje su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

"...a na Allaha se oslonite, ako ste vjernici." (El-Maide, 23.) I riječi Uzvišenog:

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾

"...onome koji se na Allaha oslanja, On mu je dovoljan..." (Et-Talak, 3.)

Dokaz za želju, strahopoštovanje i skrušenost su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَبَرِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ﴾

"Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama skrušeni." (El-Enbija, 90.)

Dokaz za strepnju su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ﴾

"zato se ne bojte njih, već se bojte Mene." (El-Maide, 3.)

Dokaz povratka Allahu (inabe) su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ...﴾

"I povratite se Gospodaru svom i pokorite Mu se..." (Ez-Zumer, 54.)

Dokaz za traženje pomoći su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ (5)

"Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo." (El-Fatiha, 5.) U jednom hadisu stoji:

"إِذَا اسْتَعْنَتْ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ".

"Ako tražiš pomoć traži je od Allaha."

Dokaz za traženje zaštite su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ (1)

"Reci: 'Utječem se Gospodaru svitanja...' (El-Felek, 1.), i

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ (1)

"Reci: 'Utječem se Gospodaru ljudi...' (En-Nas, 1.)

Dokaz za traženje spasa su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ...﴾

"I kada ste od Gospodara svoga spas zatražili, On vam se odazvao..." (El-Enfal, 9.)

Dokaz za žrtvovanje su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿فَلْإِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ 162 لَا شَرِيكَ لَهُ...﴾

"Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su zarad Allaha, Gospodara svjetova,

Koji nema saučesnika...' (El-En'am, 162-163.)
Dokaz iz Sunneta:

"لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ."

"Allah je prokleo onoga ko prinese žrtvu nekom drugom mimo Allaha."

Dokaz za zavjet su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿يُؤْفُونَ بِالَّذِينَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا 7﴾

"Oni su zavjet ispunili i bojali se dana čija će kob svuda prisutna biti..." (El-Insan, 7.)

[Drugo načelo]

Spoznaja vjere islama s dokazima. Islam znači: potpuno se predati Allahu kroz čisti monoteizam, i povinovati Mu se kroz pokornost, uz oodricanje (distanciranje) od širka i mušrika.

On se sastoji iz tri stepena (ar. meratib): islam, iman i ihsan.

Svaki stepen ima svoje temelje (ar. ruknove).

Islamskih ruknova ima pet: 1. svjedočenje da nema boga osim Allaha i da je Muhammed, salallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, 2. obavljanje

namaza, 3. davanje zekata, 4. post ramazana 5. i obavljanje hadždža posjetom Bejtu-l-haramu.

Dokaz za šehadet je kur'anski ajet:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (18)

"Allah svjedoči da nema istinskog boga osim Njega, a i meleki i učenici, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog." (Alu Imran, 18.)

A značenje šehadeta je: nema božanstva koje zasluđu da se obožava mimo Allaha.

Riječi "nema boga" negiraju sve ono što se obožava mimo Allaha.

„illallah” – potvrđuje da je ibadet isključivo Allahu Jedinom.

On nema sudruga u obožavanju, kao što nema sudruga ni u vlasti.

Tumačenje koje pojašnjava ovaj ajet su riječi Uzvišenog:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ 26 إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي..﴾

"A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: 'Nemam ja ništa s onima koje vi obožavate,

osim s Onim Koji me je stvorio...'" (Ez-Zuhruf, 26-27.) I riječima:

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ
تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ (64)

"Reci: 'O vi kojima je Knjiga data, dođite da se okupimo uz riječi koje mi i vi podjednako dijelimo: da nikoga osim Allaha ne obožavamo, da Mu ništa ne pridružujemo, i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne smatramo!' Pa, ako se oni okrenu, vi recite: 'Budite svjedoci da smo mi muslimani!'" (Ali Imran, 64.)

Dokaz za svjedočenje da je Muhammed, salallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik su Allahove riječi:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (128)

"Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je milosrdan (blag) i milostiv." (Et-Tevba, 128.)

Značenje svjedočenja da je Muhammed Allahov poslanik je: - Pokornost njemu u onome što je naredio - smatranje istinitim onog što je rekao, - izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio, - te obožavanje Allaha onako kako je on to propisao.

Dokaz za namaz, zekat i tumačenje Allahove jednoće (tevhida) sadržani su u Njegovim riječima:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ 5﴾

"...a naređeno im je da samo Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da namaz obavljaju, i da zekat udjeljuju; a to je – ispravna vjera." (El-Bejjine, 5.)

Dokaz za post su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ 183﴾

"O vi koji vjerujete! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha čuvali..." (El-Bekare, 183.)

Dokaz za hadždž su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ 97﴾

"Ljudi su dužni, radi Allaha, hodočastiti Kabu, oni koji su u mogućnosti do nje doći. A ko ne vjeruje – pa, Allah je, doista, neovisan o svjetovima." (Ali Imran, 97.)

Drugi stepen: iman; on se sastoji iz sedamdeset i nekoliko dijelova. Najveći dio imana jeste govor: "La ilahe illallah - Nema istinskog Boga osim Allaha", a najmanji njegov dio jeste uklanjanje smetnje sa puta, a i stid je dio imana.

Iman ima šest ruknova (stubova): 1. vjerovanje u Allaha, 2. vjerovanje u meleke, 3. vjerovanje u Allahove knjige, 4. vjerovanje u Allahove

poslanike, 5. vjerovanje u Sudnji dan, 6. vjerovanje da je Allah sve odredio, bilo dobro ili loše.

Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ...﴾

"Nije dobročinstvo u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu, nego je pravo dobročinstvo – dobročinstvo onih koji vjeruju u Allaha, u Sudnji dan, u meleke, u knjige, i u vjerovjesnike..." (El-Bekare, 177.)

Dokaz za odredbu su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ (49)

"Mi, doista, sve s određenjem stvaramo." (El-Kamer, 49.)

Treći stepen: ihsan – ima samo jedan rukn – a to je da Allaha obožavaš kao da Ga vidiš, a ako ti Njega ne vidiš, pa On tebe, zaista, vidi.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ (128)

"Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i koji dobra djela čine." (En-Nahl, 128.)

I riječi:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ﴾ 217 الَّذِي يَرَبُّكَ حِينَ تَقُومُ 218
﴿وَتَقَلُّبِكَ فِي السُّجُودِ﴾ (219)

"I osloni se na Silnoga i Milostivoga,
Koju te vidi kad ustaneš

da sa ostalima namaz obaviš..." (Eš-Šu'ara, 217-219.)

I riječi:

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ...﴾

"Što god ti činio, i što god iz Kur'ana učio i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimате..." (Junus, 61.) do kraja ajeta.

Dokaz iz Sunneta je poznati hadis o Džibrilu, u kojem Omer, radijallahu anhu, kaže:

"بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ !

„Jednog dana sjedili smo kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, te se iznenada pojavi jedan čovjek izuzetno bijele odjeće, jako crne kose, bez ikakvih znakova putovanja na sebi, a niko od nas ga nije poznao. Približi se Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i sjede pored njega, tako što je prislonio svoja koljena uz njegova i svoje ruke stavio na natkoljenice, a potom reče: 'O Muhammede!

أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟

Obavijesti me o islamu!'

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا، قَالَ: صَدَقْتَ - فَعَجَبْنَا لَهُ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ -.

Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: 'Islam je da posvjedočiš da nema drugog boga osim Allaha, i da je Muhammed Allahov poslanik, da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da hodočastiš Bejtullah, ako si u mogućnosti.' On tada reče: 'Istinu si kazao.' Mi smo mu se čudili: pita ga, zatim mu potvrđuje.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟

On reče: 'Kaži mi nešto o imanu.'

قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ، قَالَ: صَدَقْتَ.

Reče: 'Da vjeruješ u Allaha, u Njegove meleke, knjige, poslanike, u Sudnji dan i da vjeruješ u određenje dobra i zla.' Reče: 'Istinu si rekao.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟

Reče: 'Obavijesti me o ihsanu?'

قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.

Rekao je: 'Da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer iako ti Njega ne vidiš, On tebe, zaista, vidi.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟

Upitao ga je: 'Obavijesti me o Sudnjem danu?'

قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ.

Reče: 'Onaj koji je upitan o njoj ne zna više od onoga koji pita.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟

Reče: 'Obavijesti me o njegovim predznacima.'

قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ، يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُيُوتِ.

Reče: 'Da robinja rodi svoju gospodaricu, i da vidiš bose, gole i siromašne pastire kako se nadmeću u gradnji visokih zgrada.'

قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَيْسَتْ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مَنْ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ، أَتَأْكُمُ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ".

Poslije toga je onaj čovjek otišao, a nakon izvjesnog vremena, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mi reče: 'O Omere, znaš li ko je bio onaj čovjek?' Ja mu odgovorih: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' On tada reče: 'To je bio Džibril, došao je da vas poduči vašoj vjeri.'"

[Treće načelo]

Spoznaja vašeg poslanika Muhammeda, salallahu alejhi ve selem. On je Muhammed ibn Abdullah ibn Abdul-Muttalib ibn Hašim. Hašim je

od Kurejšija, Kurejšije su Arapi, a Arapi su potomci Ismaila sina Ibrahima Halila, neka je na njega i na našeg Poslanika mir i spas.

Imao je šezdeset tri godine života — od čega četrdeset prije poslanstva, a dvadeset tri kao poslanik i vjerovjesnik.

Vjerovjesnikom je postao objavljivanjem ajeta "Ikre" a poslanikom objavljivanjem sure "El-Muddesir". Njegov rodni grad je Mekka.

Allah ga je poslao da upozori na širk i da poziva u monoteizam; a dokaz su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۝ ۱ قُمْ فَأَنْذِرْ ۝ ۲ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝ ۳ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۝ ۴ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۝ ۵ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۝ ۶ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۝ ۷﴾

"O ti pokriveni!

Ustani i opominji

i Gospodara svoga veličaj!

I odjeću svoju očisti!

I kumira se kloni!

I ne čini dobro tražeći za njega više!

I radi Gospodara svoga se strpi!" (El-Muddesir, 1-7.)

Značenje riječi:

﴿قُمْ فَأَنْذِرْ﴾:

"Ustani i opominji", je: "Upozoravaj na širk i pozivaj u tevhid."

﴿وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ﴾

A riječi: "i Gospodara svoga veličaj!",

znače: "veličaj ga putem izražavanja Njegove jednoće (tevhida)."

﴿وَتَبَارَكَ فَطَهَّرَ﴾

Riječi: "I odjeću svoju očisti!",

znače: "očisti svoja djela od primjesa širka."

﴿وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ﴾

Riječi: "I kumira se kloni!",

znače: "ostaviti ih i ograditi se od njih i onih koji ih obožavaju."

Deset godina je pozivao u tevhid, nakon toga je uzdignut na nebo (Mi'radž) gdje mu je propisano pet namaza. U Mekki je klanjao tri godine a zatim mu je naređena hidžra u Medinu.

Hidžra je preseljenje iz mjesta mnogoboštva u mjesto islama.

Pripadnicima ovog ummeta je naređeno da se sele iz mjesta u kome vlada mnogoboštvo u mjesto gdje vlada islam, i taj propis ostaje na snazi sve do Sudnjeg dana.

Dokaz za to je kur'anski ajet:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْغَالِبِينَ الَّذِينَ هُمْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَكَفَرُوا بَعْدَ ذَلِكَ فَهُمْ يُكْفَرُونَ ٩٧﴾
﴿فَإُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ٩٨﴾
﴿إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ٩٩﴾

"Doista će meleki, kada budu uzimali duše onima koji su prema sebi nepravdu učinili, pitati: 'Šta je bilo s vama?', a oni će odgovoriti: 'Bili smo

potlačeni na Zemlji.' 'Zar Allahova Zemlja nije prostrana i zar se niste mogli nekuda iseliti?', reći će im oni. Zato će njihovo prebivalište biti Džehennem, a loše je to konačno odredište!

Izuzetak su nemoćni muškarci, i žene, i djeca, koji se snaći ne mogu i koji ne nađu puta." (En-Nisa', 97-98.)

I:

(يُعْبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ 56)

"O robovi Moji koji vjerujete, Moja je Zemlja prostrana, zato samo Meni ibadet činite!" (El-Ankebut, 56.)

El-Begavi, Allah mu se smilovao, je rekao: "Povod objave ovog ajeta jesu muslimani Mekke koji nisu učinili hidžru. Uzvišeni Allah ih je nazvao vjernicima."

Dokaz iz Sunneta za hidžru su riječi Poslanika, salallahu alejhi ve sellem:

"لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا."

"Hidžra neće prestati važiti sve dok ne prestane važiti pokajanje (ar. tevba), a ono neće prestati važiti sve dok Sunce ne izađe sa zapada."

Kada se nastanio u Medini, naređeni su mu ostali propisi kao što su zekat, namaz, hadždž, džihad, ezan, naređivanje dobra, odvrćanje od zla. U ovome je proveo deset godina.

Preselio je, sallallahu alejhi ve sellem, na Ahiret, ali je vjera sa kojom je došao ostala da traje vječno. Nema dobra na koje ova vjera ne upućuje i nema zla na koje ne upozorava.

Dobro na koje je uputio jeste: ispoljavanje Njegove jednoće, te činjenje svega što Allah voli i čime je zadovoljan.

A zlo od kojeg ju je upozorio: širk i klonjenje svega što Allah ne voli.

Uzvišeni Allah ga je poslao svim ljudima i pokornost njemu učinio obaveznom svim ljudima i džinima; a dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿قُلْ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا...﴾

"Reci: 'O ljudi, ja sam, zaista, svima vama Allahov Poslanik...'" (El-E'araf, 158.)

Njime je Uzvišeni Allah upotpunio vjeru, a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا...﴾

"Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Maide, 3.)

Dokaz za njegovu smrt su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ ۚ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ
تَخْتَصِمُونَ ۚ﴾ (31)

"Ti ćeš, zasigurno, umrijeti, a i oni će, također, pomrijeti.

I poslije, na Sudnjem danu, pred Gospodarom svojim ćete se jedan s drugim prepirati." (Ez-Zumer, 30-31.)

Ljudi će nakon smrti biti proživljeni, a dokaz su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ۖ﴾ (55)

"Od zemlje vas stvaramo i u nju vas vraćamo i iz nje ćemo vas po drugi put izvesti." (Taha, 55.)

I:

﴿وَاللَّهُ أَنْبَتُكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۚ ۖ 17 ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۚ﴾ (18)

"Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas, sigurno, izvesti." (Nuh, 17-18.)

Nakon proživljenja će biti pitani za svoja djela; a dokaz je kur'anski ajet:

﴿...لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ﴾

"da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro," (En-Nedžm, 31.)

Onaj ko porekne proživljenje postaje nevjernikom, a dokaz su Allahove riječi:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ (7)

"Nevjernici misle da neće biti oživljeni. Reci: 'Hoćete, Gospodara mi moga, sigurno ćete biti oživljeni, pa ćete o onom što ste radili, doista, biti obaviješteni!', a to je Allahu lahko." (Et-Tegabun, 7.)

Uzvišeni Allah je slao Poslanike kao donosiocce radosnih vijesti i opominjače, a dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

"Poslali smo poslanike koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali." (En-Nisa, 165.)

Prvi poslanik (resul) je bio Nuh, alejhi-s-selam.

Posljednji među njima je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, on je pečat svih vjerovjesnika; nema vjerovjesnika poslije njega; a dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...﴾

"Muhammed nije roditelj nijednom od vaših ljudi, nego je Allahov Poslanik i posljednji Vjerovjesnik..." (El-Ahzab, 40.)

Dokaz za to da je prvi među njima Nuh jesu riječi Uzvišenog Allaha:

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ...﴾

"Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega..." (En-Nisa', 163.)

Svakom narodu kojem je Allah poslao poslanika, počev od Nuha pa do Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, je njegov poslanik naređivao da obožavaju Allaha Jednog, a zabranjivao im je da obožavaju taguta; a dokaz su riječi Uzvišenog:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allahu ibadet činite, a taguta se klonite!'" (En-Nahl, 36.)

Allah je propisao svim robovima: negiranje lažnih božanstava i vjerovanje u Allaha Jedinog.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: "Tagut (lažno božanstvo) je sve ono u čemu ljudi pređu granicu time što ga obožavaju, ili slijepo slijede, ili mu se slijepo pokoravaju."

Taguta ima veoma mnogo, a njihovih predvodnika je pet: Iblis, Allah ga prokleo, zatim svako onaj koga ljudi obožavaju a on je time zadovoljan, potom onaj koji druge poziva da ga obožavaju, onaj koji tvrdi da zna nešto od onoga što je samo Allahu poznato (ar. gajb), i onaj koji sudi po zakonu kojeg nije objavio Allah.

Dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ (256)

"Nema prisile u vjeru, Pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj ko ne vjeruje u tagute, a vjeruje u Allaha, drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. A Allah je Onaj Koji sve čuje i Onaj Koji sve zna." (El-Bekare, 256.) Ovo je značenje „La ilahe illallah”, a u hadisu se kaže:

"رَأْسُ الْأَمْرِ: الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ: الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ."

"Glavnica vjere je islam, njegov stub je namaz, a vrhunac džihad na Allahovom putu."

Allah najbolje zna.

Sadržaj

Tri osnovna načela i njihovi dokazi	2
Tri osnovna načela i njihovi dokazi	2
[Prvo načelo].....	5
[Drugo načelo].....	11
[Treće načelo].....	18

bs36v2.0 - 03/09/2026